

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-23
Besvaras senast
2023-11-29 kl. 12.00

Till statsrådet Erik Slottner (KD)

2023/24:292 Regeringens nedskärning av stödet till konsumentorganisationer

I vårändringsbudgeten i mars gick regeringen ut med extra stöd till aktörer i civilsamhället som främjar konsumenterna. 1 miljon extra att dela på blev ett välkommet och välbehövligt tillskott.

Så här skrev finansminister Svantesson och konsumentminister Erik Slottner i ett gemensamt debattinlägg i Expressen den 24 mars: ”Inflationens påverkan på hushållens ekonomi illustrerar tydligt behovet av åtgärder riktade till konsumenter ... Regeringen vill öka stödet till aktörer i civilsamhället som på olika sätt främjar konsumenters intressen. Att stödja ideella krafter är en viktig åtgärd eftersom dessa redan har etablerade nätverk och ofta utgör naturliga mötesplatser för människor i behov av hjälp.”

Det var ett kraftfullt erkännande av civilsamhället. Ett halvår senare var budskapet från regeringen det rakt motsatta. Anslaget i år är 14,5 miljoner. År 2024 ska det mer än halveras – till 7 miljoner – för att sedan strypas helt 2026. I budgetpropositionen saknas en redovisning av resultatet av de statsbidrag som Konsumentverket förmedlar till organisationer.

Den självklara frågan blir förstås: Vad är det som har hänt det senaste halvåret som motiverar en så radikal omläggning så att ett behov av ökat stöd plötsligt omvandlas till inget behov alls? Sett ur konsumenternas perspektiv har absolut ingenting hänt. Inflationen fortsätter att driva upp priserna. Bedrägerierna mot framför allt äldre fortsätter. Samtidigt ska vi alla ställa om till en hållbar konsumtion.

Eftersom nästan alla lagar på konsumentområdet fattas i EU behövs en stark konsumentröst där. Det handlar om våra pengar, vår hälsa och vår integritet. Myndigheter kan inte företräda konsumenterna i EU. Därför är Sveriges Konsumenters europeiska arbete och medlemskap i den europeiska konsumentrörelsen mycket viktigt.

Regeringen vill stärka Allmänna reklamationsnämnden, ARN. Det är bra. ARN har en stor arbetsbörda efter pandemin med otaliga tvister. Men ARN:s arbete handlar om att komma till rätta med skador som redan uppstått. Det konsumentrörelsen arbetar med är till stor del att förhindra tvister genom att driva på för bättre lagstiftning och genom information- och

mobiliseringsarbete.

Båda behövs. Civilsamhället har en central betydelse som en viktig demokratisk röst. Åren 2018 och 2019 såg vi ökade anslag från dåvarande regering inom utgiftsområde 18. Sedan dess har anslagen minskat till dagens 14 miljoner.

I en statsbudget är det här relativt små summor. Men civilsamhället är drivna i att göra stora insatser även med små medel. Bland annat har de ökat trycket på bankerna för att de ska lösa de stora problemen med nätbedrägerier, och de har arbetat för handfast starkare konsumentskydd mot fulsälj.

Sveriges Konsumenter samlar 21 medlemsorganisationer som alla på olika sätt verkar för konsumenterna. Att som oberoende konsumentorganisation liera sig med sponsorer kan vara komplicerat eller rent av omöjligt ur ett trovärdighetsperspektiv. Det gör det statliga anslaget extra viktigt. Både Norge och Danmark ger betydligt högre statliga bidrag till sina nationella konsumentorganisationer.

Det som är lätt att rasera är som bekant betydligt svårare att bygga upp igen.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Erik Slottnér:

Vad har hänt sedan i våras som motiverar statsrådets och regeringens beslut att helt ta bort stödet till Sveriges konsumentorganisationer?

.....

Anna-Belle Strömberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch